

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**DRET I ÈTICA DE LA
COMUNICACIÓ I LA
INFORMACIÓ**

Coordinació: BERGÉS SAURA, LAURA

Any acadèmic 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	DRET I ÈTICA DE LA COMUNICACIÓ I LA INFORMACIÓ			
Codi	101971			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Comunicació i Periodisme Audiovisuals	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	BERGÉS SAURA, LAURA			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BERGÉS SAURA, LAURA	lberges@filcat.udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

La professió periodística i, més en general, les professions relacionades amb la comunicació social, tenen una important incidència política, econòmica, social i cultural, que fa imprescindible interrogar-se sobre la responsabilitat dels professionals dels mitjans de comunicació i els principis ètics que inspiren el seu treball.

Aquest és l'objectiu de l'assignatura "Dret i ètica de la comunicació i la informació", on s'aborden els principis ètics que afecten la professió del periodista i comunicador, així com les diferents regulacions que se'n deriven.

L'assignatura combina la reflexió teòrica sobre l'ètica en general i l'ètica periodística i de la comunicació en particular, amb l'anàlisi de les principals regulacions que afecten la professió, i l'anàlisi de casos on es plantegen conflictes entre la pràctica periodística-comunicativa i els principis ètics, deontològics i legals que afecten aquestes professions.

Competències

Coneixement de l'ètica i de la deontològica professional i de l'ordenament jurídic de la comunicació i la informació:

- O1. Conèixer els fonaments filosòfics de l'ètica
- O2. Conèixer els principis ètics i deontològics de la informació, la comunicació audiovisual i l'ús de les TICs
- O3. Conèixer les fonts i organismes d'autoregulació de la professió
- O4. Conèixer l'ordenament jurídic que afecta la professió

Capacitat d'actuació d'acord amb les normes deontològiques i de respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics:

- O5. Analitzar casos o actuacions de professionals de la informació i la comunicació audiovisual on es plantegin conflictes ètics, deontològics i jurídics.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1.- Introducció: filosofia, ètica i dret

Ètica clàssica: Plató i Aristòtil. Kant i l'imperatiu categòric. Mill: la llibertat d'expressió i el paper de l'estat. Habermas: l'ètica discursiva, legitimitat i legalitat. Bauman: l'ètica postmoderna.

2.- Ètica i responsabilitat professional en el camp de la comunicació

Els valors de les professions de la comunicació. Llibertats informatives, periodisme i democràcia. Llibertat creativa, audiovisual i cultura. Les TIC, l'ètica hacker i nous conflictes ètics. Drets personals i límits a les llibertats informatives. Altres límits a les llibertats informatives.

3.- La regulació del periodisme: l'autoregulació

Què és l'autoregulació. Els codis deontològics del periodisme. Altres codis i recomanacions: codis

d'empresa i estatuts de redacció; recomanacions per al tractament de tragèdies personals; el tractament de la immigració i altres. Els organismes d'autoregulació del periodisme.

4.- La regulació del periodisme: normatives de l'estat

Les fonts de dret. Principis constitucionals. El secret professional. La clàusula de consciència. Informació i propaganda en períodes electorals. Transparència i accés a la informació. Els drets personals. Seguretat ciutadana i seguretat de l'Estat. El discurs de l'odi.

5.- L'audiovisual

Ètica i responsabilitat professional en l'audiovisual. L'autoregulació en les activitats audiovisuals. La regulació de l'estat: protecció de la infància, drets d'autor i regulació de la ràdio i televisió.

6.- Les tecnologies de la informació i la comunicació

Ètica i TICS. L'autoregulació: valors socials en l'ús de les TIC. La regulació de l'estat: llei de serveis de la societat de la informació i el comerç electrònic i altres normatives. Institucions de regulació d'internet.

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes magistrals: Exposició dels continguts de l'assignatura de forma oral per part de la professora.

Seminari: Sessions de treball en grups reduïts que investiguen un tema mitjançant diàleg i discussió, per aprofundir sobre temes monogràfics a partir de la informació proporcionada abans per la professora.

Conferències: conferències de professionals i acadèmics que desenvolupen algun aspecte de l'assignatura.

Treball en grup: Activitat d'aprenentatge a través de la col·laboració entre els membres del grup.

Treball escrit: Presentació d'un document escrit realitzat per l'estudiant.

Estudi de casos: Mètode emprat per a estudiar una institució, un problema, etc, de manera contextual i detallada.

Lectures: Treball individual dels estudiants per a la preparació de la matèria

Pla de desenvolupament de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	O*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral	Vegeu temari			28	14
Esdeveniments científics i/o divulgatius	Simposi llibertat de premsa			8	6
Seminaris	Seminaris d'anàlisi de casos i comentaris de text			16	15
Treballs	Treball en grup: preparació i seguiment			3	25
Forum (M)	Forum de discussió guiat			3	13
Treballs (T)	Mínim de tutories per al seguiment del treball				2

Tutories (Tut)	Lectures				15
Altres (AA)					
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació			2	
TOTAL	6 ECTS: 150 h			60	90

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	observacions	O*	Activitat	%*
Assistència i participació	Assistència a classe i conferències. Intervencions en debats, seminaris i estudis de cas	Inclou: l'avaluació de l'assistència activa a classes magistrals i seminaris (10%). Participació i intervencions en el Simposi sobre llibertat de premsa (10%).	O1, O2, O3, O4, O5	Classes magistrals, activitats en seminari, intervencions en tallers del Simposi sobre llibertat de premsa	20%
Prova escrita	Examen	Inclou tot el temari de l'assignatura	O2, O3, O4		40%
Treball	Treballs, assaigs, resenyes, anàlisi i comentari de textos, treballs a partir de pràctiques	Inclou un treball en grup d'estudi de cas (25%) Informes de lectures i pràctiques (15%)	O5	Treball d'anàlisi de cas: conflictes ètics en les professions de la comunicació audiovisual. Context, actors implicats, regulació i jurisprudència, casos similars. Informes sobre les activitats realitzades en seminari i lectures	40%
TOTAL					100

Bibliografia i recursos d'informació

Alsius, Salvador (1998) *Ètica i periodisme*. Barcelona: Pòrtic.

Aristòtil (1995) *Ètica nicomáquea ; Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos

Aznar, Hugo (2005) *Ètica de la comunicació y nuevos retos sociales*. Barcelona: Paidós.

Azurmendi, A. (2011) *Derecho de la comunicación*. Barcelona: Bosch.

Bonete Perales, E. (coord.) (1995) *Éticas de la información y deontologías del periodismo*. Madrid: Tecnos.

Bauman, Zygmunt (2009) *Ètica posmoderna*. Madrid: Siglo XXI

Carreres, Lluís de (2008) *Las normas jurídicas de los periodistas*. Barcelona: UOC.

Habermas, J (2008) *Conciencia moral y acción comunicativa*. Madrid: Trotta.

Himanen, Pekka (2004) *La ética hacker y el espíritu de la Sociedad de la información*. Madrid: Destino.
<http://eprints.rclis.org/12851/1/pekka.pdf>

Kant, Immanuel (1984) *Fonamentació de la metafísica dels costums*. Barcelona: Laia.

Kapuscinski, Ryszard (2002) *Los cínicos no sirven para este oficio: sobre el buen periodismo*. Barcelona: Anagrama.

Mill, Stuart (1983) *Sobre la llibertat*. Barcelona: Laia.

Pérez Fuentes, Juan Carlos (comp.) (2004) *Ética periodística. Principios, códigos deontológicos y normas complementarias*. Bilbao: UPV.

Platón (2008) *Diálogos: Protágoras, Gorgias, Menón*. Madrid: Edaf.

Rundle, M. i Conley, C. (eds.) (2007) *Ethical Implications of Emerging Technologies: a Survey*. Paris: Unesco.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001499/149992e.pdf>

Tambini, D., Leonardi, D., i Marsden, C. (2007) *Codifying cyberspace: self regulation of converging media*. New York: Routledge.

Algunes webs d'interès

Codi deontològic de la professió periodística

http://www.periodistes.org/documents_codi_deontologic

<http://www.fape.es/codigo-deontologico.htm>

ETHICS-S.DOC

Especial Quaderns del CAC sobre *El tractament informatiu de les tragèdies personals*

<http://www.cac.cat/web/recerca/quaderns/hemeroteca/detall.jsp?NDg%3D&MQ%3D%3D&Jyc%3D&MTk%3D>

Código de autorregulación sobre contenidos televisivos e infancia

<http://www.tvinfancia.es/Textos/CodigoAutorregulacion/Codigo.htm>

El tractament de les migracions

<http://corresponsalsdelesmigracions.wordpress.com/>

Estatuts de redacció

<http://www.sindicatperiodistes.cat/documents-Estatuts-de-redacci%C3%B3>

Consell de la informació de Catalunya

<http://www.periodistes.org/fcic/home.php>

Ética segura: Red de ética y periodismo

<http://www.fnpi.org/index.php?id=2558>

Project Censored

<http://www.media.cat/anuari/>

<http://www.projectcensored.org/>